

Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa, Samenwerkingsverband Regio Eindhoven

Voorlopig Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

5 9 februari 2011 / rapportnummer 2500-21

CONCEPT

1. Voorlopig oordeel over het MER

Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven heeft een Intergemeentelijke structuurvisie (ISV) opgesteld voor de groen-blauwe invulling van het gebied tussen Eindhoven en Helmond. De gemeenteraden van Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren, Son en Breugel zijn hiervoor bevoegd gezag. In het ISV zijn 43 concrete projecten opgenomen die op de korte termijn (tot 2014) en daarna worden uitgevoerd. Aangezien deze structuurvisie een kader biedt voor m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten is een plan-MER opgesteld.¹

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming in het MER nog niet aanwezig is en adviseert een aanvulling op het MER op te stellen.

In het MER worden de ambities voor de ISV op hoofdlijnen beschreven. De relatie tussen deze ambities en de genoemde projecten is de Commissie nog niet duidelijk. Hoe groot zijn de (milieu)problemen en in hoeverre worden met de projecten uit dit ISV de ambities bereikt? Daarnaast mist de Commissie in het MER een duidelijk overzicht van de mogelijke positieve en negatieve effecten van deze projecten. Hoe sluiten de projecten aan op de bestaande landschappelijke en ecologische waarden in het gebied? Wat zijn de effecten van bijvoorbeeld extra verkeer als gevolg van de aanleg van recreatieve poorten?

In hoofdstuk 2 wordt het voorlopige oordeel van de Commissie nader toegelicht.

2. Toelichting op het voorlopige oordeel en aanbevelingen

2.1 Doel en doelbereik

In het MER wordt globaal aangegeven dat er knelpunten op milieugebied zijn met betrekking tot vermessing, verzuring, versnippering en verdroging. De projecten uit de ISV dragen ook in meer of mindere mate bij aan het oplossen van deze milieuknelpunten. Het inzicht in de ernst van de milieuknelpunten en in welke mate de projecten daarvoor een oplossing bieden blijft echter in het MER onduidelijk.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het detailniveau van de ISV aan te geven:

- wat de belangrijkste knelpunten op milieugebied zijn, mede in het licht van de beoogde natuur, recreatie en landschappelijke doelen;

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

- waar in het plangebied deze knelpunten zich manifesteren;
- in welke mate het ISV met de voorgestelde projecten hiervoor een oplossing biedt;
- welke milieuknelpunten eventueel reesteren en wat wordt gedaan als de projecten onvoldoende oplossing voor de knelpunten bieden?

5

2.2 Versterken identiteit op basis van natuur en landschap

In de structuurvisie en het MER wordt voornamelijk in abstracte zin en in scenario's een toekomstbeeld geschetst van een groenblauwe structuur van het gebied. Onduidelijk blijft hoe deze scenario's zijn toegesneden op de aanwezige bodemstructuren, (grond)waterstromen en cultuurhistorische patronen in het gebied.²

10

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER toe te lichten in hoeverre de scenario's en projecten voor de nieuwe invulling van het gebied aansluiten op de huidige structuren in het gebied. Doe dit op basis van:

15

- Een beschrijving van de huidige cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden van de verschillende deelgebieden en de historische ontwikkeling daarvan. Een schets hoe de voorgestelde projecten hierop aangrijpen. Dit voorkomt bijvoorbeeld dat men houtwallen herstelt zonder een idee te hebben van de achtergrond hoe de historische structuren tot stand zijn gekomen en waarvoor ze zijn gebruikt.
- Een beschrijving van natuurpotenties van en -doelen voor de verschillende natuurgebieden. Waar en in welke mate spelen de thema's: verdroging, verzuring, vermesting, verstoring, versnippering in het plangebied?
- Hoe met de projecten uit het ISV invulling wordt gegeven aan de natuurpotenties en -doelen. Ga daarbij in op de mate waarmee de natuurontwikkeling doormiddel van de projecten worden gerealiseerd en/of in hoeverre aanvullende maatregelen nodig zijn.
  - Voor herstel van natte natuur in beekdalen is bijvoorbeeld de kwelsituatie van belang. In gebieden die gevoed worden door grotere hydrologische systemen (subregionaal - regionaal) kan natuurherstel in belangrijke mate worden bereikt door interne inrichting- en beheermaatregelen. Als dat niet het geval ligt veeleer het accent op externe maatregelen (instellen ruime bufferzones in aangrenzende infiltratiegebieden) om voor het beekdaltype karakteristieke natuurdoelen te realiseren.
  - Voor natuurontwikkeling in de droge delen van het plangebied wordt ingezet op beheer in de vorm van begrazing. Om een palet aan mogelijke natuurdoelen en ambities te bereiken is waarschijnlijk een set aan beheer- en inrichtingmaatregelen nodig. Geef daarbij aan in hoeverre de aanwezige agrariërs in het gebied die functie kunnen vervullen.

20

25

30

35

---

² In scenario 4 wordt bijvoorbeeld (op pagina 81) aangegeven dat ecologische verbindingen negatief kunnen uitpakken als deze geen binding hebben met het historisch landschap dat ooit een raamwerk vormde voor een hoge landschappelijke diversiteit en biodiversiteit. Het risico bestaat dan dat het aanbrengen van nieuwe structuren in het gebied eerder de huidige tijdgeest weerspiegelt en dat daarmee huidige (nog aanwezige) structuren van de landschapsvorming worden aangetast. Het landschap is immers een optelsom van de interactie tussen klimaat, geologie, reliëf, waterhuishouding, bodem, vegetatie, fauna, historisch en modern landgebruik.

- De bijdrage van de projecten tegen verdroging. Waar liggen de ernstigste verdrogingsknelpunten, welke mogelijkheden zijn er om verdroging te bestrijden en in hoeverre wordt verdroging met de projecten opgelost?
- In hoeverre het gebied geschikt is voor de compensatie die bijvoorbeeld nodig is voor verlies aan natuur en bosgebied uit MEROS en hoe de compensatie kan worden ingezet bij het vinden van oplossingen binnen het plangebied.

2.3 Recreatie

Het creëren van nieuwe recreatieve mogelijkheden is een van de doelstellingen. De recreatieve potenties van de scenario's worden in algemene zin beschreven en verschillende projecten scoren positief voor de twee recreatie-criteria/doelen. Onduidelijk is echter welke behoefte aan recreatieve functies bestaat en waar de vraag zich voordoet. De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER toe te lichten:

- Waar behoefte bestaat aan recreatie, om welke vormen van recreatie het gaat en hoe de recreatieve zwaartepunten en de 'poort' zoals aangegeven op de plankaart hierin voorzien?
- Hoe is de bereikbaarheid vanuit de steden/dorpen?
- Hoe verhouden de verschillende vormen van recreatief gebruik zich tot de doelen voor natuur en landschap?
- Wat zijn de negatieve effecten van (extra) recreatiemogelijkheden. Denk daarbij aan (de gevolgen van) verkeersbewegingen en verstoring van de natuur?